

18. Odpoveď podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku Petra Kmeca na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Michala Saba podanú 31. júla 2025 vo veci novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Peter Kmec
podpredseda vlády
Slovenskej republiky

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽNA		
Došlo: 2 1 -08- 2025		
Číslo zápisu: 17042	Číslo prílohy: 602-0005-0096/2025-213	
Listy: 1	Prílohy: 1/4	Vybavuje:

Bratislava 20. augusta 2025

4879/717/2025/KPPVL

Vážený pán Sabo,

v nadväznosti na Váš list č. 15918/ KNR-ODOS-0096/2025-179 zo dňa 31. júla 2025 si Vám v prílohe tohto listu dovoľujeme zaslať odpoveď na Vašu interpeláciu.

S pozdravom

Príloha: odpoveď podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky

Vážený pán

Michal Sabo

poslanec Národnej rady Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky

Bratislava

Na vedomie:

Richard Raši

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky

Bratislava

Príloha:

1. **Minister životného prostredia Tomáš Taraba pri predstavovaní pripravovanej novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie povedal: „My nepotrebuje žiadne obnoviteľné zdroje“. Súhlasíte, alebo nesúhlasíte s týmto tvrdením Vášho kolegu, podpredsedu vlády?**

Pokiaľ k otázke obnoviteľných zdrojov energie pristúpime z praktického hľadiska, ako jednej z oblastí obsahu slovenského plánu obnovy a odolnosti, ide o nosnú intervenčnú oblasť kapitoly „REPowerEU“, ako aj čiastkovú oblasť opatrení ďalších komponentov. Realizácia opatrení plánu obnovy, vyjadrená vo Vykonávacom rozhodnutí Rady k plánu obnovy a odolnosti SR (CID) je záväzkom Slovenskej republiky voči Európskej únii a vyplýva z právneho základu článku 21a, 21b (2), ako aj článku 21c (2) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES („Nariadenie REPowerEU“). Článok 21a umožňuje Slovensku využiť dodatočnú nenávratnú finančnú podporu vo výške 366 959 000 eur a prispieť tak k dosiahnutiu cieľov REPowerEU.

Cieľom reforiem a investícií v kapitole REPowerEU je prispieť k aspoň jednému z týchto cieľov:

- a) zlepšenie energetickej infraštruktúry a zariadení s cieľom uspokojiť bezprostredné potreby v oblasti bezpečnosti dodávok plynu vrátane skvapalneného zemného plynu, a najmä umožniť diverzifikáciu dodávok v záujme Únie ako celku; opatrenia týkajúce sa ropnej infraštruktúry a zariadení potrebných na uspokojenie bezprostredných potrieb v oblasti bezpečnosti dodávok sa môžu zahrnúť do kapitoly REPowerEU členského štátu, len ak sa na tento členský štát do 1. marca 2023 vzťahovala mimoriadna dočasná výnimka podľa článku 3m ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 833/2014, a to z dôvodu jeho osobitnej závislosti od ropy a jeho geografickej situácie;
- b) zvýšenie energetickej efektívnosti budov a kritickej energetickej infraštruktúry, dekarbonizácia hospodárstva, zvýšenie výroby a využívania udržateľného biometánu a vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo bezfosílného vodíka a zvýšenie podielu a urýchlenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov;
- c) boj proti energetickej chudobe;
- d) stimulovanie znižovania dopytu po energii;
- e) riešenie vnútorných a cezhraničných prekážok pri prenose a distribúcii energie, podpora uskladňovania elektrickej energie a urýchlenia integrácie obnoviteľných zdrojov energie a podpora dopravy s nulovými emisiami a jej infraštruktúry vrátane železníc;
- f) podpora cieľov uvedených v písmenách a) až e) prostredníctvom urýchlenej rekvalifikácie pracovnej sily smerom k zeleným a súvisiacim digitálnym zručnostiam, ako aj podporovaním hodnotových reťazcov súvisiacich s kritickými surovinami a technológiami spojenými so zelenou transformáciou.

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA	
Došlo: 21-08-2025	
Číslo zápisu: 17042	Číslo spisu: KAN-0001-0096/2025-213
Listy: 4	Prílohy: Vybavuje:

Novela zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie („EIA“) patrí do oblastí posilnenia odolnosti Slovenska: Energetika a povoľovacie procesy.

Oblasť „Energetika a povoľovacie procesy“ zahŕňa 2 reformy a 1 investíciu. Hlavnou výzvou v tejto oblasti je okrem zníženia závislosti na ruských fosílnych palivách aj zníženie emisií skleníkových plynov v EÚ o 55 % do roku 2030 a dosiahnutie uhlíkovej neutrality do roku 2050. Rozvoj a modernizácia elektrizačnej sústavy a na to nadväzujúce investície v rámci distribučných sústav sú preto kľúčové pre ďalšiu integráciu OZE a dosiahnutie cieľov v oblasti zelenej transformácie. Ďalšou výzvou je zjednodušenie a zrýchlenie povoľovacích a administratívnych konaní, najmä pokiaľ ide o ďalšiu integráciu obnoviteľných zdrojov energie („OZE“) pri zachovaní vysokej úrovne ochrany životného prostredia a biodiverzity. Rozvoj OZE, konkrétne veternej energie, podporí vytvorenie dvoch pilotných oblastí vhodných na využitie veternej energie a následné vypracovanie metodík na vytváranie ďalších tzv. akceleračných (go –to) zón pre veternú energiu.

2. ***Vláda na jeseň 2023 v Programovom vyhlásení jednoznačne deklarovala, že “budúcnosť rozvoja energetickej politiky Slovenska vidí v podpore a rozvoji súčasného energetického mixu postavenom na jadrovom zdroji a obnoviteľných zdrojoch”. Zmenilo sa z Vášho pohľadu za dva roky niečo vo vzťahu k OZE?***

Na základe Programového vyhlásenia vlády patrí medzi dlhodobé priority energetiky vytváranie podmienok pre výstavbu obnoviteľných zdrojov (najmä fotovoltika a veterné elektrárne) pri zohľadnení potenciálu a reálnych možností Slovenskej republiky v súlade s finančnými nástrojmi Európskej únie, vrátane Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Popri jadrovej energetike ide o ďalší z pilierov energetického mixu slovenskej elektroenergetiky, čo potvrdzuje aj Aktualizácia integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 – 2030, v rámci ktorej je využitie obnoviteľných zdrojov súčasťou zdrojovej základne nízkoemisnej výroby elektriny, ktorá je okrem iného kľúčovou zložkou elektrifikácie viacerých sektorov v rámci dekarbonizácie (znižovania emisií skleníkových plynov). Tým pádom vnímame túto oblasť ako dôležitú aj z hľadiska konkurencieschopnosti domáceho priemyslu a energetiky v rámci pôsobenia podnikov na konkurenčnom trhu s pribúdajúcimi požiadavkami ESG reportingu, ale aj pozície firemného sektora a energetiky ako zamestnávateľov naprieč Slovenskom.

3. ***Predmetná novela zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie stavia povoľovanie veterných a solárnych parkov. Ako vnímate súlad tohto zámeru s dlhodobou prioritou energetickej politiky Programového vyhlásenia vlády, ktorou je “vytváranie podmienok pre výstavbu obnoviteľných zdrojov (najmä fotovoltika a veterné elektrárne) pri zohľadnení potenciálu a reálnych možností Slovenskej republiky v súlade s finančnými nástrojmi Európskej únie, vrátane Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky”?***

Novela zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nemôže sťažiť povoľovanie veterných parkov. Vyplývajúc zo záväzku Slovenskej republiky, v zmysle „komponentu 19, opatrenia – REPowerEU – Reforma 1 – Čiastkové opatrenie 1 – Legislatívne a procesné zmeny na zrýchlenie vydávania environmentálnych povolení“ je nutné splniť vymedzenie míľnika: „Prahové hodnoty uvedené v tabuľke 2 v prílohe č. 8 k zákonu o EIA sa upravujú tak, aby sa urýchlili postupy posudzovania vplyvov na životné prostredie v prípade geotermálnej a veternej energie.

Namiesto povinného posudzovania vplyvov na životné prostredie bude pri inštalácii jednotlivých veterných turbín s výkonom od 0,1 do 1 MW (vrátane) potrebné zisťovacie konanie podľa zákona o EIA.

Pokiaľ ide o geotermálnu energiu, zisťovaciemu konaniu podľa zákona o EIA podliehajú vrty s hĺbkou viac ako 300 m (vrátane). V novelizovanom zákone o EIA sa zavedú nové záväzné, vynútiteľné lehoty pre všetky postupy podľa zákona o EIA, ktoré sa môžu líšiť v prípade niektorých technológií v oblasti OZE. Pri všetkých projektoch OZE s výnimkou vodných elektrární trvanie povinného hodnotenia nepresiahne 8 mesiacov a trvanie zisťovacieho konania nepresiahne 3 mesiace. Účinnosť nadobudnú legislatívne zmeny všetkých právnych predpisov v oblasti životného prostredia (voda, ovzdušie, odpad atď.) spolu s organizačnými zmenami vedúcimi k vzniku „čiastočne špecializovanej štátnej správy“ pre postupy podľa zákona o EIA.“

Uvedené znenie jasne deklaruje zrýchlenie povoľovacích procesov v rámci vytvárania podmienok pre výstavbu OZE.

V rámci dlhodobej koordinácie prípravy legislatívneho rámci, vyplývajúceho z vyššie spomenutej reformy, organizuje Národná implementačná autorita („NIKA“) plánu obnovy a odolnosti (sekcia plánu obnovy ÚPV POaZI) ako súčasť participatívneho procesu dlhodobu činnosť neformálnej expertnej skupiny pre rozvoj využitia energie z vetra s účasťou kľúčových stakeholderov, počínajúc ministerstvami, cez energetikov, expertov z oblasti ochrany životného prostredia a zdravia, samosprávy až po environmentálne organizácie. Ide len o jednu z aktivít, ktoré majú zabezpečiť naplnenie cieľa zrýchliť procesy predprojektovej prípravy pre oblasť obnoviteľných zdrojov energie, najmä v posudzovaní vplyvov a povoľovaní, ako reformného opatrenia plánu obnovy. Úrad podpredsedu vlády pre PO a ZI a najmä NIKA, vyvíja úsilie smerujúce k tomu, aby v spolupráci s MŽP SR ako vykonávateľom opatrenia, MH SR ako súčinným rezortom a ostatnými zainteresovanými stranami dosiahol prípravu a prijatie takej novej zákona o EIA Vládou SR a následne Národnou radou SR, aby naplnil požiadavky CID.

- 4. Ako Vy osobne hodnotíte túto iniciatívu ministerstva životného prostredia? Podporujete myšlienku, aby investori solárnych a veterných parkov museli získať pozitívne stanovisko SEPS, ÚRSO a dotknutých obcí, keď vláda v PVV tvrdí, že „sa bude usilovať o vytvorenie prostredia stimulujúceho k ekonomickej aktivite zjednodušením povinností a odstraňovaním prekážok“?**

Z hľadiska naplnenia príslušného reformného opatrenia je zohľadnenie požiadaviek a pravidiel pripojiteľnosti obnoviteľných zdrojov energie do elektrizačnej sústavy dôležitou súčasťou. V rámci metodiky na vytvorenie oblastí vhodných na rozvoj veternej energie („Metodika“) sú jednou z dotknutých oblastí aj kritériá pripojiteľnosti do sústavy. Ide o dôležitú podmienku výstavbu a prevádzku výroby elektrickej energie z akéhokoľvek zdroja. Samozrejme, rovnako ako iné časti reformy, aj v prípade tejto zložky má ísť o spôsob ako zrýchliť prípravu akceleračných (go-to) zón pre rozvoj využitia veternej energie. Odborníci zo Slovenskej energetickej prenosovej sústavy (SEPS) rovnako ako zástupca vedenia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví („ÚRSO“) SR boli súčasťou vyššie spomenutej pracovnej skupiny a zúčastnili sa prípravy Metodiky. Navyše, novela zákona o EIA by mala pôsobiť synergicky s ďalším opatrením plánu obnovy z kapitoly REPowerEU – zjednodušením a urýchlením pripájania obnoviteľných zdrojov energie do sústavy.

- 5. Môže z Vášho pohľadu takto formulovaná novela EIA skomplikovať čerpanie prostriedkov z POO? Vidíte v tejto legislatívnej úprave z Vášho pohľadu riziká, ktoré by mohli ohroziť reformný míľnik POO? Aké následky by to mohlo priniesť, vrátane penalizácií zo strany EK?**

Ak by z formulácie pripravovaného zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyplývalo riziko pre plnenie míľnikov a cieľov v rámci POO, dané riziko je potrebné v predstihu pred podaním príslušnej žiadosti o platbu pre EK odstrániť. Rovnako je potrebné zosúladiť zmeny, ktoré novela zákona o EIA prináša, s požiadavkami plánu obnovy aj v prípade opatrenia pre rámec akceleračných zón pre rozvoj veternej energie a vytvorenia pilotných zón.

- 6. Ak činnosť, respektíve nečinnosť MŽP v oblasti EIA môže vyústiť do pokút zo strany EK, akú sumu by mohli perspektívne dosiahnuť?**

Predmetom hodnotenia v plnení požiadaviek plánu obnovy nehrá úlohu činnosť alebo nečinnosť. V prípade, že predmetná novela naplní požiadavky plánu obnovy, formulované v rámci dokumentu CID, prispeje k pozitívnemu hodnoteniu príslušnej národnej žiadosti o platbu z prostriedkov Mechanizmu obnovy a odolnosti pre Slovensko. V prípade nesplnenia požiadaviek reformy plánu obnovy v oblasti, ktorá je súčasťou „Country Specific Recommendations“, môže maximálna hodnota sankcie presiahnuť 434 miliónov EUR.

- 7. Aký konkrétny benefit Vy osobne, vážený pán vicepremiér, vidíte v tejto konkrétnej úprave novely EIA?**

Prínosy každej úspešnej reformy a čiastkových legislatívnych úprav v plnení opatrení plánu obnovy možno vyjadriť v dvoch rozmeroch. Priamo z hľadiska plánu obnovy ide o úspešné splnenie meraného ukazovateľa, ktorý prispeje k pozitívnemu hodnoteniu národnej žiadosti, alebo aj viacerých žiadostí o platbu a teda vyplateniu finančných prostriedkov zo zdrojov Mechanizmu pre Slovensko. Z hľadiska naplnenia reformného rozmeru plánu obnovy ide o zlepšenie prostredia pre rozvoj modernej energetiky v našej krajine.